

UNA DEDICATORIA I UNA PREGUNTA

La doble obra de Lluç, Evangeli i Llibre dels Fets dels Apòstols presenta una singularitat respecte els altres evangelis pel fet de dedicar cadascun dels dos volums de la seva obra a l'eminentíssim Teòfil. La repetició de la dedicatòria reforça la tesi de que Lluç construeix una única obra en dos volums.

Qui és o qui pot ser Teòfil de qui parla la primera lectura d'aquest diumenge (Ac 1,1-11)? Els comentaris apareguts, arrel de la traducció catalana del còdex Beza, ens fan adonar de que la perspectiva jueva de l'obra de Lluç fa pensar en una audiència més jueva que no pas pagana. Tenint en compte això, l'única persona jueva, que portava el nom de Teòfil en el s.I dC. era el tercer fill del summe sacerdot Annàs, que ocupà aquest càrrec des de l'any 37 fins al 14 dC. Teòfil, neguitejat per les informacions sobre els fets, els ensenyaments i els seguidors de Jesús, donades per persones properes al seu càrrec, hauria recorregut a Lluç, un personatge conegut i que sabia era cristià, per plantejar-li els dubtes que li havien sorgit.

Per respondre a Teòfil, Lluç inicia una curiosa investigació, a fi de donar resposta a les preguntes de Teòfil. Seguidament construeix la seva obra en dos temps, amb l'objectiu de demostrar que Jesús no solament és el Messies d'Israel, refutat per les autoritats jueves, sinó que és el Fill de Déu. La pretensió de Lluç és fer una demostració, no entesa com una dissertació on l'estil brillant preval per sobre el contingut. En tant que demostració, l'obra de Lluç es val d'un gènere literari que no és el gènere evangeli, entès aquest com a material catequètic destinat a desvetllar la fe i adhesió a Jesús.

Un altre detall del text de la nostra lectura pot tenir el seu interès. Es tracta de la pregunta, que els deixebles fan a Jesús: "Senyor, és ara que restabliràs el Regne a favor d'Israel?" Sovint la interpretació que s'ha fer d'aquesta frase

no ha anat més enllà de constatar que la idea de messianisme de Jesús i la dels 12 deixebles no era la mateixa. Això és cert, però es pot afinar més. Dues consideracions prèvies. En el sopar abans de la seva detenció Jesús ha dit als deixebles: "Us asseureu en trons i jutjareu les dotze tribus d'Israel" (Lc 22,30); també s'ha produït la deserció de Judes, que ha impossibilitat la reconstrucció d'Israel que els 12 deixebles havien de reconstruir.

Els deixebles es reuneixen abans de preguntar a Jesús, la pregunta està ben planificada. Per a ells, Israel és el poble privilegiat per Déu, punt de referència per a tots els altres pobles i centre indiscutible del que serà tota la seva activitat. Per ells, la reconstrucció d'Israel passa per restaurar el lloc, que la deserció de Judes ha deixat buit. Veuen que Jesús no ha fet res, cara a restituir la plaça vacant deixada per Judes, i intueixen que les oportunitats s'acaben. És la darrera ocasió per a fer la pregunta.

La resposta de Jesús té dues parts. La primera fa palesa la inoportunitat de la pregunta, i en la segona els anuncia la vinguda de l'Esperit Sant. És el mateix anunci, que trobem al final de l'evangeli (Lc 24,49) i en aquest cas va acompanyat del mandat de quedar-se a la ciutat i esperar ser revestits de la força que vindrà de dalt. És a dir, Jesús ordena els deixebles que no facin res fins la vinguda de l'Esperit Sant.

La impaciència dels dotze per reconstruir el nou Israel els portarà a prescindir del mandat de Jesús i de la vinguda de l'Esperit. Tiraran pel dret i elegiran Maties (1,15-26) per restituir el lloc que Judes deixà buit. Poc a poc, al llarg del Llibre dels Fets s'anirà veient que la reconstrucció del nou Israel va per unes altres tresqueres.

Ascensió del Senyor
5 de Juny de 2011